

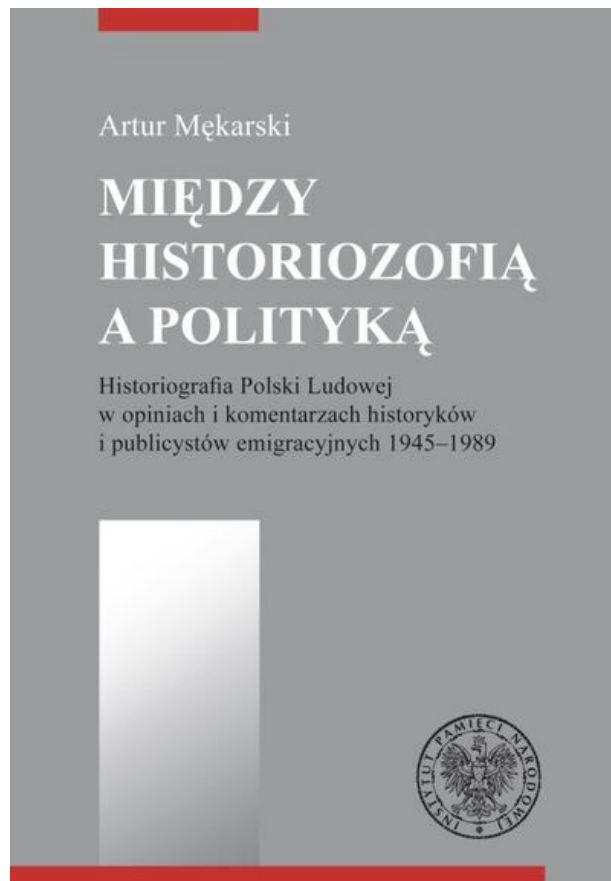
Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12968,Miedzy-historiozofia-a-polityka.html>
20.04.2024, 08:49

Między historiozofią a polityką

Artur MękarSKI, Między historiozofią a polityką. Historiografia Polski Ludowej w opiniach i komentarzach historyków i publicystów emigracyjnych 1945–1989, Warszawa 2011, 240 s.

Książka z dziedziny historii historiografii analizuje reakcję historyków i publicystów emigracyjnych na zmiany, które zaszły po wojnie w krajowej historiografii wskutek przyjęcia nowego modelu teoretyczno-metodologicznego oraz nacisków ideologicznych. Autor omawia węzłowe problemy, wokół których koncentrowała się emigracyjna krytyka. Różnice dotyczyły przede wszystkim takich zagadnień, jak rola Kościoła katolickiego i religii w dziejach Polski, stosunek do tzw. idei jagiellońskiej, historia Kresów Wschodnich, które po II wojnie znalazły się za linią Curzona, a także ocena II Rzeczypospolitej, w tym osoby Józefa Piłsudskiego. Propagowanej w kraju wybitnie zlaicyzowanej wizji dziejów, akcentującej znaczenie ruchów masowych, procesów ekonomicznych i demograficznych, a przyznającej ograniczoną rolę wybitnym jednostkom, badacze na uchodźstwie przeciwstawili poglądy tradycyjne, zakorzenione jeszcze w epoce romantyzmu. Emigracyjną reakcją na marksizm były interpretacje niestroniące od providencjalnych ujęć procesu historycznego, a także lansowanie niemal heroistycznej wizji dziejów w opozycji do głoszonego w PRL prymatu procesów o charakterze masowym.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

ROZDZIAŁ I

Wobec teoretyczno-metodologicznej przebudowy historiografii w Polsce Ludowej

ROZDZIAŁ II

Rola chrześcijaństwa i Kościoła katolickiego w dziejach Polski w emigracyjnej krytyce historiografii krajowej

- Wokół chrztu Polski
- Problem zjednoczenia państwa po okresie rozbitcia dzielnicowego
- Teoria formacji, królowa Jadwiga i najważniejszy okres w dziejach Polski

ROZDZIAŁ III

Wobec krytyki idei jagiellońskiej w historiografii krajowej

- Między polityczną a ekonomistyczną interpretacją unii lubelskiej
- Rosja a społeczne oblicze szlacheckiej Rzeczypospolitej
- W sporze o cezurę 1795 roku
- Czasy zaborów

ROZDZIAŁ IV

Spór o genezę powstania listopadowego, czyli generała Kukiela boje z „łódzką szkołą historyczną”

ROZDZIAŁ V

Emigracyjne rozrachunki z peerelowską wizją dziejów Polski międzywojennej

- Wokół restytucji niepodległego państwa polskiego w 1918 roku
- Problem polityki zagranicznej Polski w dwudziestoleciu międzywojennym
- Przeciw czarnej legendzie marszałka Józefa Piłsudskiego

ZAKOŃCZENIE

SUMMARY

WYKAZ SKRÓTÓW

BIBLIOGRAFIA

INDEKS OSÓB

Gdzie kupić publikacje: